

PŘEDNÁŠKA Č. 2

ZÁKLADY AKADEMICKÉHO PSANÍ

- a) **Jak správně citovat?**
- b) **Styl a techniky psaní odborného textu**
- c) **Struktura právního případu**

JAK SE VYHNOUT PLAGIÁTORSTVÍ ?

- **CITOVAT, CITOVAT A CITOVAT!!!**
- Přesně odkazujte na zdroj všech převzatých údajů.
- Nezapomínejte odkazovat na zdroj též u cizojazyčných textů, které uvádíte ve svém překladu.
- **Dodržujte předepsaná pravidla pro formální úpravu citací.**
- Nekopírujte seznamy literatury.
- **V seznamu literatury uveďte všechny zdroje, které jsou použity v textu práce.**
- Neposkytujte své práce k opsání či okopírování jiným autorům a ani pro ně nepište na zakázku atd.

JAK SPRÁVNĚ CITOVAT?

Citování je neoddělitelnou součástí každé tvůrčí práce

Význam citací:

- **Autor prokazuje návaznost na dosaženou úroveň poznání dané problematiky a z jakých podkladů vychází (*expert v dané oblasti se hůře kritizuje než student*)**
- **Informační etika a ochrana intelektuálního vlastnictví;**
- **Identifikace vlastních myšlenek autora, jejich originalnost;**
- **Převzetí cizí myšlenky, grafu, tabulky apod. bez citace signalizuje plagiát (*plagiare = krást*)**

OBECNÉ ZÁSADY:

- Při zpracování jakéhokoliv odborného textu se musíme podřídit určitým **zvyklostem a formálním** požadavkům na zpracování textu, a to na:
 - **strukturu práce** (členění kapitol, subkapitol a odstavců, resumé, přílohy, seznamy zkratk apod.),
 - **seznam použitých pramenů a způsob citování v textu.****Tyto požadavky jsou uváděny:**
 - v citační normě ČSN ISO 690 - Pravidla pro bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů,
 - ve vnitřních předpisech fakult, vysokých škol a dalších institucí,
 - v pokynech pro autory časopiseckých a sborníkových příspěvků,
 - v právních předpisech souvisejících s autorským právem a studiem (autorský zákon - zákon č. 121/2000 Sb.), zákon o vysokých školách (zákon č. 111/1998 Sb.), občanský zákoník, trestní zákoník a další.

CITAČNÍ SMĚRNICE PRO PRÁVNICKOU FAKULTU MU

- *Pro PrF MU platí směrnice děkana fakulty č. 4/2013 o citaci dokumentů užívaných v pracích podávaných na Právnické fakultě MU. Vztahuje se na citace dokumentů použitých v kvalifikačních pracích na PrF MU od seminárních prací až po habilitační práce.*
- *Podpůrně k ní se použijí normy: ČSN ISO 690, Legislativní pravidla vlády (při citaci právních předpisů) a Pravidla pro jednotnou úpravu dokumentů EU (při citaci právních předpisů EU).*
- (Formální náležitosti BP a DP upravuje **směrnice děkana č. 7/2012** o studiu v bakalářských a magisterských programech)

V CITAČNÍ NORMĚ ČSN ISO 690 JSOU STANOVENY:

- metody citování (citační standardy)- které údaje se uvádí v bibliografických citacích (autor, název, vydavatel, rok ...)
- které jsou povinné a které nepovinné
- struktura citací a formální úprava (v jakém pořadí a v jaké formě se zapisují)
- uspořádání soupisu bibliografických citací

ZÁKLADNÍ POJMY

- **Citace** – převzatá část textu z použitých pramenů;
- **Citát (quotation)** – obecně známé rčení;
- **Odkaz (citation)** – úplné nebo zkrácené označení pramene na stránce pod čarou;
- **Bibliografická citace (reference)** – úplný souhrn údajů o citovaném prameni k identifikaci a zpětnému vyhledání zdroje;
- **Seznam bibliografických citací** - seznam použitých pramenů v závěru práce

ZPŮSOBY UŽITÍ CITACÍ

- **1. Přímá citace – doslovné převzetí textu.**
Je **úplná** (celá myšlenka) nebo **částečná** (jen část myšlenky). Vyznačuje se **v textu uvozovkami a kurzívou**, příp. odsazením zprava a zleva a shora a zdola a užitím menšího fontu. Je třeba jednotně užívat v celé práci. Rozsah by neměl činit více než cca 10% díla.

2. Nepřímá citace - parafráze – volné vyjádření dané myšlenky jinou formulací textu při **zachování smyslu**. Je **věrná** nebo jen **volná**. Je vždy třeba opatřit odkazem.

DALŠÍ FORMY CITACE

- **3. Zmínka o díle nebo autorovi (jak to uvádí i Kant ve svém díle...)**

nutný odkaz na dílo Kanta podčarou...

- **4. Odkaz v textu- myšlenka v daném textu se odkazuje na názory uvedené v nějakém díle.**
Příklad: V současné právní teorii probíhá bouřlivá diskuse o pojmu právo. ...
- Odkaz pod čarou: viz k tomu více **HART, H. L. A.**
Pojem práva. 1. vyd. Praha: Prostor, 2004, s. 35.

PROHŘEŠKY PROTI CITAČNÍ ETICE:

- Necitování děl, které autor použil;
- Citování děl, které autor nečetl a nepoužil;
(zde je rozdíl mezi použitou pramennou literaturou a bibliografií, kde se zařazují práce, které autor přečetl ale necitoval, byly zdrojem jeho přemýšlení)
- Nepřesné citace – nepřesné nebo chybějící bibliografické údaje.

ÚKOL Č. 1

- Vytvořte si vlastní bibliografickou citaci podle směrnice platné na PrF;
- A) monografie
- B) článku v odborném časopise
- Navrhnete název své práce a další údaje...

CITACE MONOGRAFICKÉ PUBLIKACE

- **Autorské údaje (PŘÍJMENÍ a jméno autora).**
Název publikace: případný podnázev – pokud nezbytný, jinak nepovinný údaj. Sekundární autorské údaje (např. přeložil - nepovinný údaj).
Pořadí vydání (první vydání nepovinné uvést).
Nakladatelské údaje (Místo vydání: Nakladatelství), rok vydání, počet stran (celkový počet stran, v poznámce pod čarou strana textu). ISBN (mezinárodní standardní číslo knihy).

Příklad: HART, H. L. A. *Pojem práva*. 1. vyd. Praha: Prostor, 2004, 355 s. ISBN 80-7260-103-2.

CITACE ČLÁNKU V ODBORNÉM ČASOPISU

**Autorské údaje (PŘÍJMENÍ a
jméno autora). Název článku:
Případný podnázev. *Název
časopisu*. rok, ročník (svazek),
číslo, strany od - do. ISSN
(International Standard Serial
Number).**

B) STYL A TECHNIKY PSANÍ ODBORNÉHO TEXTU

Odborný text se od jiných textů odlišuje:

a) cílem; *tzn. jedná se vždy o vysvětlení nebo vyřešení nějakého odborného (teoretického či praktického) problému;*

b) strukturu; *je členěn do kapitol, podkapitol, oddílů, které*

jsou označeny názvy a jsou číslovány; viz k tomu EL029;

c) stylem psaní; *používají se různé techniky odborného stylu jako je např., odborný popis, výklad (popis, úvaha, esej), formy výkladu jsou odborný článek, stať, publikace, učebnice, přednáška;*

d) jazykem; *používá se odborný jazyk daného oboru;*

PŘÍKLAD PRO PROCVIČENÍ ROZDÍLŮ MEZI ODBORNÝM A KAŽDODENNÍM JAZYKEM:

Laik řekne: Mám knihu, tato kniha patří mně.

Právník vyjádří tuto situaci slovy :

***Jste majitelem nebo vlastníkem nějaké věci
(knihy).***

ÚKOL Č.2 **PODLE UVEDENÉHO PŘÍKLADU PŘEVEĎTE
NÁSLEDUJÍCÍ SITUACE DO ODBORNÉHO JAZYKA:**

- **Laik řekne: Pokladní použila peníze z kasy pro sebe**

Právník vyjádří tuto situaci:

- **Laik řekne: Můj soused si půjčil od nás sekačku a prodal ji do vedlejší vesnice.**

Právník vyjádří tuto situaci:

- **Laik řekne: Auto srazilo chodce a jelo dál**

Právník vyjádří tuto situaci:

ÚKOL Č. 3 VŽIJTE SE DO ROLE ADVOKÁTA, KTERÝ ŘEŠÍ NÁSLEDUJÍCÍ PROBLÉM. VAŠÍM ÚKOLEM JE POPSAT UVEDENÝ PŘÍBĚH PRÁVNÍM JAZYKEM.

„Katka před tím než se vdala, dostala od rodičů darem dům.

Seznámila se s Janem, který se k ní přistěhoval a po čase se vzali.

Narodili se jim dvě děti. Po šesti letech se Jan zamiloval do Terezy a Katka podala návrh na rozvod.

Navzdory tomu ale Jan zůstal nadále bydlet v domě.

Katka byla zoufalá a nevěděla jak řešit tuto situaci a tak se obrátila na advokáta.“

JAK PSÁT KRÁTKÉ A SROZUMITELNÉ VĚTY?

- **Častým neduhem právních textů je :**
- **Dlouhé věty**
- **Nadměrné užívání závorek k dokreslení hlavního textu**
- **Nadměrné používání cizích slov**
- **Dvojitě zápory: (Nemůžeme nesouhlasit se závěrem, že....= ?)**
- **Psaní slovesa na začátku či konci věty...**
- **Přehnané používání trpného rodu místo činného.**

JAK NA DLOUHÉ VĚTY?

- **Tvořte jednoduché (krátké) věty; věta by neměla mít více než 20 slov.**
- **Tvořte v textu především hlavní věty; hlavní věty usnadňují orientaci v textu.**
- **Kontrolujte pořadí větných členů; (podmět-přísudek-ostatní větné členy).**
- **V souvětích se snažte omezovat vedlejší věty; nebojte se vyškrtnout, vynechat větu, bez které je myšlenka již jasná. Můžete přemístit část věty a začít ji jako novou.**
- **Ve větách postupujte od sdělení obecných informací ke konkrétnějším, které pak můžete v samostatných, jednoduchých větách vysvětlit.**

DALŠÍ DŮLEŽITÉ RADY:

(DALŠÍ VYSVĚTLENÍ A RADY NALEZNETE TAKÉ V MANUÁLU K TOMUTO CVIČENÍ)

- ***Nebojte se hlavní větu, resp. obecnější sdělení vhodně dokreslit-popsat dalšími větami.***
- ***Nesnažte se v jedné větě sdělit všechny informace nebo souvislosti o daném problému.***
- ***Postupujte od obecnějšího sdělení nebo vymezení ke konkrétnějšímu; resp. od obecného hodnocení k výčtu vlastností, znaků funkcí apod., je to spolehlivý postup pro odbourání závorek.***

PŘÍKLAD DLOUHÉ VĚTY

Tato věta trpí typickým neduhem právního textu... je dlouhá a je zde snaha na jednou vyjádřit více informací a souvislosti. Pokuste se vymezit jednotlivé souvislosti a na základě toho pak přeformulovat text na kratší věty.

„Jsou - li předmětem řízení subjektivní práva majetková (jak tomu bylo v posuzované věci), jimiž mohou účastníci (jejich nositelé) podle jejich povahy i podle příslušných zákonných předpisů volně nakládat a o nichž se rozhoduje ve sporném řízení, ve kterém účastníci mohou uzavřít smír, nemůže mít na tuto jejich možnost vliv okolnost, že řízení je zahájeno na základě žaloby o určení existence právního vztahu, jelikož rozhodující pro zákonem vymezenou možnost uzavření soudního smíru jsou pouze podmínky jeho přípustnosti.“

ŘEŠENÍ: PRVNÍ KROK JE NUTNÉ NAJÍT VZTAH PODMÍNĚNOSTI, CO ZÁVISÍ OD ČEHO...

DRUHÝ KROK: VYBRAT INFORMACE, KTERÉ CHARAKTERIZUJÍ PODMÍNKY RESP. DŮVODY TAKOVÉHO VZTAHU A VYSVĚTLIT JEJ SAMOSTATNĚ

„Jsou - li předmětem řízení subjektivní práva majetková (jak tomu bylo v posuzované věci), jimiž mohou účastníci (jejich nositelé) podle jejich povahy i podle příslušných zákonných předpisů volně nakládat a o nichž se rozhoduje ve sporném řízení, ve kterém účastníci mohou uzavřít smír, nemůže mít na tuto jejich možnost vliv okolnost, že řízení je zahájeno na základě žaloby o určení existence právního vztahu, jelikož rozhodující pro zákonem vymezenou možnost uzavření soudního smíru jsou pouze podmínky jeho přípustnosti.“

- **Příklad krácení:**
- **V posuzované věci byly předmětem řízení subjektivní práva majetková. Podle povahy těchto práv i podle příslušných zákonných předpisů mohou nimi účastníci jako jejich nositelé volně nakládat. Pokud se o nich rozhoduje ve sporném řízení, ve kterém účastníci mohou uzavřít smír, nemůže mít vliv na tuto jejich možnost, okolnost, že řízení je zahájeno na základě žaloby o určení existence právního vztahu. A to proto, že rozhodující pro zákonem vymezenou možnost uzavření smíru jsou pouze podmínky jeho přípustnosti.**

ÚKOL Č.4 PROCVIČENÍ TVORBY TEXTU

- Představte si, že máte vytvořit heslo „Spravedlnost“ do nějaké encyklopedie. Součástí je i výklad znázornění Iustitie
- Obrázek popište odborným jazykem
- Popis začněte popisem od horní části dolů;
- Vysvětlujte jednotlivé symboly;

C) METODIKA ÚPRAVY PRÁVNÍHO PŘÍPADU V ODBORNÉM TEXTU

Zařazení analýzy nějakého právního případu je vhodným způsobem potvrzování a ověřování teorie v praxi.

Do práce zařazujeme případy, jejich řešení

a) vedlo k průlomovým rozhodnutím; tzn. řeší *hard cases*, nově aplikuje nějaké metody, pravidla, atd.

b) bylo kontroverzní;

tzn. na jednotlivých úrovních soudního rozhodování;

c) díky těmto případům je možné formulovat řadu teoretických i praktických otázek, jsou pro právní myšlení inovativní,

OBECNÝ FORMÁT ANALÝZY PRÁVNÍHO PŘÍPADU

- Popis stavu věci = fakta
- Určení aktérů právní věci = identifikace konfliktu (spor či jiná právní věc) (určení povahy sporu: soukromoprávní, veřejnoprávní, smíšený)
- Určení právního rámce = identifikace pravidel řešení;
- Řešení případu = analýza řešení
- Určení problému = co z případu vyplývá, nové právní poznatky

FORMÁT PŘÍPADOVÉ STUDIE (PRÁVNÍ ROZHLEDY, C.H.BECK)

- Právní věta (tzn. rozhodovací důvod – ratio decidendi případu)
- Skutkový stav (fakta případu)
- Procesní aspekty
- Hodnocení/Právní argumentace soudu

FORMÁT PŘÍPADOVÉ STUDIE (JURISPRUDENCE, WOLTERS KLUWER)

- Hlavička: Název soudu
- Citace rozhodnutí – spisová značka, číslo jednací, odkaz na pramen – kde bylo rozhodnutí publikováno
- Související judikatura
- Dotčená ustanovení právních předpisů
- Vlastní komentář k případu: Úvod (volitelný), skutkové okolnosti Procesní aspekty Právní analýza – hodnocení autora, jeho vlastní právní argumentace Závěr
- Důležitost rozhodnutí a jeho dopad do právního diskursu
- Redakce po autorech vyžaduje, aby kladli důraz na poslední dvě části

FORMÁT PŘÍPADOVÉ STUDIE IRAC

- I – ISSUE (Věc) – stručná a jasná konstatace skutkové a právní podstaty věci, sumarizace rozhodných skutečností – výběr nutných a nejrelevantnějších informací k tomu, aby čtenář pochopil meritum věci,
- R – RULE - dikce právních pravidel, která byla aplikována, analýza právních standardů (hierarchie pramenů práva)
- A – APPLICATION - Aplikace právních pravidel na fakta, právní kvalifikace případu, dává se do souvislosti právní věta (Rule) a skutková věta (Issue), vyhodnocení významu jednotlivých skutkových okolností v kontextu meritorního právního závěru
- C – CONCLUSION - Závěr

